

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimui
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2026-03-27 Nr. 1.02-0113

DĖL LR AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 37 STR. PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – ŽŪR), išnagrinėję Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 37 str. pakeitimo įstatymo projektą Nr. 26-4494 (toliau – Projektas), teikia savo pastabas ir siūlymus.

ŽŪR teigiamai vertina iniciatyvą laikinai mažinti akcizų tarifus gazoliams, siekiant sušvelninti dėl geopolitinių veiksnių išaugusių energijos išteklių kainų poveikį. Vis dėlto pažymime, kad siūlomos priemonės yra laikinos ir nepakankamos užtikrinti žemės ūkio sektoriaus stabilumą bei konkurencingumą. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad degalų kainų augimas daro reikšmingą poveikį kaimiškųjų teritorijų gyventojams, kurių mobilumas ir ekonominis aktyvumas tiesiogiai priklauso nuo individualaus transporto naudojimo.

1. Dėl priemonės laikotarpio

Projektu siūlomas akcizų sumažinimas taikomas tik iki 2026 m. birželio 15 d., t. y. itin ribotą laikotarpį, kuris nesutampa su pagrindiniais žemės ūkio gamybos ciklais. Atsižvelgiant į tai, siūlome nustatyti ilgesnį lengvatos galiojimo laikotarpį – bent iki 2026 m. pabaigos arba visam žemės ūkio sezonui.

2. Dėl poveikio žemės ūkiui

Numatomas galutinis degalų kainos sumažėjimas (apie 0,06 Eur/l) yra nepakankamas, siekiant kompensuoti ženkliai išaugusias ūkininkų sąnaudas (trąšų, pašarų, energetikos ir kt.). Todėl siūlome numatyti papildomas tikslines priemones žemės ūkio subjektams.

3. Dėl diferencijuoto reguliavimo

Žemės ūkio sektorius yra strategiškai svarbus nacionaliniam saugumui ir maisto tiekimo grandinei. Atsižvelgiant į tai, siūlome įtvirtinti nuolatinę lengvatą žemės ūkio gazoliams, nustatant minimalų arba nulinį akcizų tarifo pastoviosios dalies dydį.

4. Dėl stabilumo mechanizmo

Siekiant išvengti staigių degalų kainų svyravimų poveikio, siūlome įstatyme įtvirtinti automatinį akcizų reguliavimo mechanizmą, susiejant jį su tarptautinėmis naftos kainomis.

5. Dėl anglies dioksido (CO₂) dedamosios poveikio

Atkreipiame dėmesį, kad ateinančiais metais didės anglies dioksido dedamoji, kuri reikšmingai didins degalų kainą. Siūlome svarstyti galimybę žemės ūkio veikloje naudojamiems gazoliams taikyti išimtis arba kompensacinius mechanizmus, kadangi šiame sektoriuje alternatyvių technologinių sprendimų galimybės yra ribotos.

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone + 370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax + 370 37 400 351
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

6. Dėl konkurencingumo regione

Pažymime, kad ES šalys taiko arba svarsto papildomas priemones degalų kainoms mažinti. Todėl būtina užtikrinti, kad Lietuvos žemės ūkio subjektai nepatektų į konkurencinę nepalankią padėtį.

7. Dėl priemonės peržiūros

Siūlome numatyti aiškų Projekto įgyvendinimo poveikio vertinimą ir galimybę automatiškai pratęsti lengvatos taikymą, jei išlieka aukštos energijos išteklių kainos.

8. Dėl benzino kainų poveikio kaimiškųjų teritorijų gyvybingumui

Atkreipiame dėmesį, kad Projektu neatsižvelgiama į benzino kainų augimo poveikį kaimiškųjų teritorijų gyventojams. Kaimiškose vietovėse, kuriose nėra pakankamai išvystytos viešojo transporto ir paslaugų infrastruktūros, gyventojai yra priversti naudotis individualiomis transporto priemonėmis kasdieniams poreikiams užtikrinti (darbo, švietimo, sveikatos priežiūros paslaugų pasiekiamumui ir pan.). Dėl to, benzino kainų augimas jiems sukelia reikšmingą finansinę naštą. Atsižvelgiant į tai, siūlome svarstyti papildomas priemones šiam poveikiui mažinti, siekiant užtikrinti regionų socialinį ir ekonominį gyvybingumą.

ŽŪR vertina Projektą kaip žingsnį teisinga kryptimi, tačiau pabrėžia, kad būtini sisteminiai ir ilgalaikiai sprendimai, užtikrinantys žemės ūkio sektoriaus veiklos stabilumą, konkurencingumą ir tvarumą.

Tikimės, kad pateikti siūlymai bus įvertinti ir įtraukti tobulinant Projektą.

Pagarbiai

Pirmininkė

Algimanta Pabedinskienė